Vrijdag 28 Juni 1946 — DAGBLAD — 63ste Jaargang No. 4846

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit dagblad verschijnt dagelijks, behalve 's Zondags; abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2,50 gld.; Bovenwinden, Suriname 2,50 gld.; en het buitenland 3 gld.

Hoofdredacteur: Dr. Joh. Hartog telef. 1858; Postbus 80, Willemstad. Redactie-adres Consciëntiesteeg 27.

Uitgeefster en Administratie: Paulus-drukkerij, Consciëntiesteeg 29, telefoon 1550; Postbus 80, Willemstad N.W.I. Voor Aruba: J. E. Croes, Postbus 14, Oranjestad: tel. 38.

Tito weerstaat V. N. om Triëst.

Parijs kent Dodecanesus aan Hellas toe.

Enrico de Nicola als Italië's President genoemd.

Broodrantsoenering in Engeland.

MOLOTOV WORDT SOEPEL.

door

LouisNevin.

Louis Nevin

De Ministers van Buitenlandse Zaken hebben zoveel voortgang gemaakt bij de opstelling der Europese vredesverdragen dat Byrnes volgens een Britsen berichtgever op zeker ogenblik zegd: „Ik heb zou hebben geenkele minuten nodig om op adem te komen teneinde mij van de schok te herstellen."

De verklaring werd door Byrnes afgelegd kort nadat Molotov de volgende punten goedkeurde: 1) Het Noordamerikaanse voorstel betreffende de Roemeense credieten in de Geallieerde landen. 2) De Franse eis voor de overdracht van de Tenda- en Briga-gebieden aan de Frans-Italiaanse grens aan Frankrijk met de verzekering, dat Italië electrische stroom zal blijven ontvangen van de hydro-electrische centrales in de genoemde gebieden. 3) De beperking van de Bulgaarse vloot tot 7250 ton. 4) De overdracht van de Italiaanse Dodecanesus-eilanden aan Hellas met de bepaling dat zij zullen worden gedemilitariseerd. Ondanks de opgewektheid van een afgevaardigde, die de conferentiezaal verliet, zeide de Britse woordvoerder, dat het volgens hem niet mogelijk zal zijn een Europese vredesconferentie te houden in Juli zoals gehoopt was, doch „misschien later in de zomer".

Geen voortgang werd gemaakt in de quaestie betreffende de Donau-vaart. Byrnes en Bevin weigerden de Russische amendementen te aanvaarden op het Britse voorstel voor een vrije vaart, hetwelk Woensdag werd ingediend. De Britse en Noordamerikaanse tegenwerpingen kwamen op de Russische eis om de zinsnede te schrappen waar verklaard wordt, dat de vaart moet zijn op basis van volledige gelijkheid. Als gevolg van de memeningsverschillen hierover zeide Byrnes terug te keren naar de oorspronkelijke eis, dat een clausule over de Donau-vaart worde opgenomen in het Roemeens verdrag.

De Ministers bereikten nog overeenstemmig ten aanzien van een clausule om Roemenië te verplichten de Noordamerikaanse eigendommen, die tijdens de oorlog in beslag genomen werden, terug te geven. Men was het niet eens over de clausulen, waarin gezegd wordt, dat geen onderscheid mag worden gemaakt ten nadele van buitenlandse luchtlijnen, welke Molotov een „schending van de Italiaanse souvereiniteit" noemde.

Molotov, die tevoren verzocht had om de Frans-Italiaanse grensquaestie uit te stellen, zeide deze zaak te willen bespreken, aangezien hij zijn studie over de Italiaanse documenten had voltooid. Hij zeide, dat de Sovjetregering instemde met de Franse eisen ten aanzien van de Tenda- en Briga-gebieden, mits een bepaling werd opgenomen om de Italiaanse rechten op de electrische stroomvoorziening te verzekeren. De andere drie Ministers aanvaardden gretig dit voorstel van Molotov en binnen recordtijd was er overeenstemming bereikt. In een korte toespraak bracht Bidault dank aan de Ministers omdat zij Frankrijks „rechtvaardige eisen" erkenden. Daarop zou Byrnes volgens Britse woordvoerders hebben gezegd, dat, aangezien de Ministers zoveel geluk hadden op deze dag, zij ook het probleem van de Dodecanesus moesten aanvatten. Ook dit probleem had Molotov niet eerder willen bespreken. Thans zeide Molotov echter, dat hij ertoe bereid was en dat zijn regering het Noordamerikaanse voorstel, dat in September van het vorig jaar te Londen was aangeboden, aanvaardde. De eilanden zouden van Italië aan Hellas worden overgedragen met de bepaling dat zij zullen worden gedemilitariseerd.

De andere Ministers aanvaardden onmiddellijk ook het Noordamerikaans voorstel en men kon een zucht van verlichting horen aan de conferentie-tafel.

Byrnes stelde grappenderwijze voor om het Italiaans koloniaal vraagstuk aan te vatten, doch het was zowat tijd voor de Ministers om uiteen te gaan. Vrijdag om 10 uur moesten zij weer bijeenkomen om voort te werken aan de Bulgaarse, Hongaarse en Finse verdragen. De assistenten van de Ministers zouden tevoren nog bijeenkomen om schema's van de verdragen gereed te maken teneinde deze voor te leggen aan de Raad. Een speciale commissie voor de Italiaanse koloniale quaestie moest Vrijdagmorgen ook bijeenkomen.

Na de bijeenkomst confereerde Byrnes een half uur met Bidault. De onderwerpen die besproken werden, werden niet vernomen (Parijs, (AP) 27.6). en

DUITSERS BETOGEN.

In de eerste Duitse massa-betoging tegen de Geallieerde bezetting stormden 4000 Duitse burgers woedend het stadsplein van Hamburg op om te protesteren tegen de order voor de uitzetting van personen uit hun woning om plaats te maken voor het Britse hoofdkwartier. De Britse militaire en Duitse burgerpolitie deden enkele arrestaties, doch er werden geen officiële cijfers bekend gemaakt. De menigte zong tweemaal „Deutschland über alles" en men sloeg de hoed af van de lieden, die met bedekt hoofd bleven staan tijdens het zingen. Met uitzondering van het geroep en het gezang was de betoging vrij ordelijk. Er zijn geen slachtoffers gemeld (Hamburg, (AP) 27.6).

VOORSTEL VERWORPEN.

De regering van Van Acker in België verwierp het voorstel om een niet-parlementaire commissie te vormen teneinde een onderzoek in te stellen naar het gdrag van koning Leopold tijdens de oorlog. Woordvoerders van den koning zeiden, dat hij bereid was zijn gedragingen tijdens de oorlog te onderwerpen aan een onderzoek door een commissie, doch volgens het communiqué dat door het cabinet werd uitgegeven, zou zulk een commissie niet-constitutioneel zijn. Het Parlement zou de enige bevoegde instantie zijn om een onderzoek in te stellen naar het gedrag van de regering of de koning tijdens de oorlog (Brussel, (AP) 27.6).

BESLISSING DER COMMUNISTEN.

De Communistische Partij van Frankrijk maakte na een bijeenkomst van haar Politiek Bureau bekend, dat de partij blijft bij haar standpunt om een parlement met één enkele machtige Kamer in te stellen in de nieuwe regering. Wederom verklaarde zij zich voor de exclusieve souvereiniteit van de nationale vergadering, samengesteld uit afgevaardigden van het Franse moederland en de koloniën. Bidaults M.R.P. partij wenst nog een tweede Kamer om de macht te verdelen en de Socialisten hebben te kennen gegeven, dat zij hiermede zullen instemmen (Parijs, (AP) 27.6).

ITALIË KRIJGT EEN PRESIDENT.

Het Italiaanse nieuwsagentschap maakte bekend, dat Italië's drie grote partijen overeengekomen zijn om den 68-jarigen Enrico de Nicola, een Napolitaans staatsman, te kiezen als President van de voorlopige regering.

Vandaag moet de Constituante een nieuwen President kiezen. De Christen-Democraten zouden heden ingestemd hebben met de keuze van Nicola nadat de besprekingen gisteravond spaak liepen. Door de overeenkomst van de drie grote partijen, die in total ongeveer 427 zetels in de Constituante hebben, is Nicola verzekerd van de benodigde meerderheid van twee-derden van het geheel (Rome, (AP) 28.6).

DE TOESTAND IN DE BALKAN.

Reuben H. Markham, die gedurende twintig jaren correspondent van de „Christian Science Monitor" in de Balkan was, zeide, dat de ergste verdrukkingen van de vrijheid in de geschiedenis „geëvenaard worden door de onder communistische beheersing staande regeringen van Bulgarije en Roemenië".

Markham kwam Maandag in Athene aan ut Boekarest na te zijn uitgezet uit Roemenië ondanks ernstige protesten van de Noordamerkaanse regering.

De waarnemende Secretaris van Buitenlandse Zaken Dean Acheson maakte Dinsdag de uitzetting van Markham en de vergeefse pogingen van de regering te zijnen behoeve bekend. Markham zeide in een vraaggesprek: „Het ergste wat een tyran ooit deed in gewelddaden, persoonlijke vernederingen het opbreken van bijeenkomsten, het knevelen van de pers en de verdrukking van de publieke meningsuiting, wordt thans geëvenaard door de onder communistische beheersing staande regeringen van Bulgarije en Roemenië zoals ik persoonlijk heb gezien".

De correspondent, wiens laatste opdracht in de Balkan in Augustus van het vorig jaar begon, zeide, dat hij voortdurend aangevallen werd door de communistische pers om zijn berichten. In zijn berichten meldde Markham, dat de Russen dictatoriale methoden oplegden aan de communistisch gezinde regeringen, zoals concentratiekampen, executies enz.

Hij zeide, dat de Bulgaarse rechtbanken een ‚bespotting van het recht zijn' en dat „mensen bij de duizenden worden gedood". De correspondent zeide met honderden boeren en afvaardigingen gesproken te hebben in beide landen en een aantal terreurdaden zelf te hebben meegemaakt.

Tegen eind Maart versloeg hij een reeks bijeenkomsten van de oppostie-partijen toen hij werd uitgenodigd de nacht door te brengen bij den plaatselijken leider van de Boerenpartij in Boekovina (Roemenië) nadat de bijeenkomst was opgebroken door een „bende bandieten". Later kwamen de bandieten die maskers op hadden te middernacht de woning binnen en vermoordden den politieken leider met een salvo van hun mitrailleurs. Bij een andere gelegenheid gebruikte hij het diner in Bacau (Roemenië) met Ion Mihalache Onder-Voorzitter van de Boerenpartij en een van de krachtigste oppositie-leiders in Roemenië toen Mihalache werd aangevallen door een bende bewapende communisten. Hij en de Roemeen vluchtten over de daken waar zij belegerd werden, doch eindelijk slaagden zij erin in de vroege morgen door het cordon heen te glippen.

Markham zeide, dat een auto, welke het nummer droeg van het kantoor van den Mnister-rPresident en waarin een groep Roemenen gezeten was, een jongen Roemeen ontvoerde die werkte voor de Noordamerikaanse militaire autoriteiten; hij is tot nu toe niet vrijgelaten. Een bijeenkomst werd door soldaten van het Rode leger zelf opgebroken. In de tweede helft van Maart werd een biezonder vinnige aanval op hem gedaan door een communstisch blad „sprekende in naam van het Rode leger en slechts met de goedkeuring van Moskou". Later werd hij geroepen om te verschijnen voor den Russischen Generaal Vinogradov, die op één na de belangrijkste autoriteit in Roemenië is. Markham zeide, dat Vinogradov hem vijf dagen gaf om het land te verlaten zonder overleg te plegen met Brigader Generaal Courtland Schuyler, het Noordamerikaanse lid van de Geallieerde Commissie van Toezicht. Schuyler en Burton Berry, hoofd van de Noordamerikaane politieke missie, dienden protesten in en het Departement van Buitenlandse Zaken volgde met een krachtige nota aan Moskou en Boekarest.

De Russische Generaal Susaikov, die Roemenië regeert volgens Markham, verwittigde de Noordamerikaanse autoriteiten slechts enkele uren voordat Markham aan boord zou gaan van een schip te Constantza om naar Istanbul te vertrekken, dat de order tijdelijk was ingetrokken tot zij door een hogere instantie zou zijn overwogen. Gedurende drie weken werd aan Markham verboden berichten te verzenden. Om 19 uur op 22 Juni werd hem door Susaikov medegedeeld, dat hij Boekarest moest verlaten vóór 25 Juni. Hij vertrok de volgende morgen in een vliegtuig van den Noordamerikaansen militairen attaché naar Athene. Markham zeide: „Met het oog op de aanstaande verkiezing in Roemenië is de communistisch gezinde regering vastberaden het werk van de Noordamerikaanse verslaggevers te beletten of zoveel mogelijk te belemmeren en daarom heeft zij mij eruit gezet". Hij zeide, dat slechts één Noordamerikaanse correspondent thans is overgebleven in Boekarest — Frank O'Brien van de Associated Press (Anthene, (AP) 27.6).

DREIGEND DICTATOR.

Volgens de radio van Moskou heeft Tito verklaard, dat een onrechtvaardige regeling van het probleem van Triëst „zeer ernstige veranderingen in Joegoslavië's houding ten opzichte van de Verenigde Naties teweeg kan brengen". Hij legde er de nadruk op, dat Joegoslavië nooit zijn eis ten aanzien van Triëst zal opgeven. Volgens de radio zou Tito aan het Joegoslavisch nieuwsagentschap Tanjug hebben verklaard, dat zijn regering haar toestemming niet zou geven tot een regeling door een stemming op de vredesconferentie der 21 landen. Tito zou voorts verklaard hebben, dat hij diep teleurgesteld is door het gebrek aan begrip voor Joegoslavië's rechtvaardige eisen bij de Westelijke mogendheden (Londen, (AP) 28.6).

BROODRANTSOENERING IN ENGELAND.

De Britse Minister van Voedselvoorziening John Strachey maakte in het Lagerhuis bekend, dat brood in geheel Groot Britannië te beginnen op 21 Juli aanstaande gerantsoeneerd zal worden. Het rantsoen zal 9 ons per dag per volwassene bedragen, 15 ons per dag per handarbeider — mannen zowel vrouwen — en 11 ons voor vrouwen in de verwachting. Kinderen beneden één jaar krijgen 2 ons per dag, kinderen van één tot vijf krijgen 4 ons, kinderen van vijf tot elf krijgen 8 ons en kinderen van elf tot achttien 12 ons.

Nadat Strachey het plan uiteengezet had stond Churchill op en vroeg om een debat over de beslissing van de regering om het brood te rantsoeneren zonder feiten of cijfers te leveren waarop de beslissing gebaseerd is.

De Voorzitter deelde echter aan Churchill mede, dat zijn motie niet aan de regels voldoet. Churchill zeide: „Dit is een der meest ernstige bekendmakingen die ik ooit in het Huis gehoord heb in vredestijd. Kunnen wij er geen cijfers en feiten van vernemen?"

Strachey antwoordde, dat de rantsoenering een vermindering in de broodconsumptie in Groot Britannië betekent van 5 tot 10 procent (Londen, (AP) 27.6).

het nieuws van vandaag

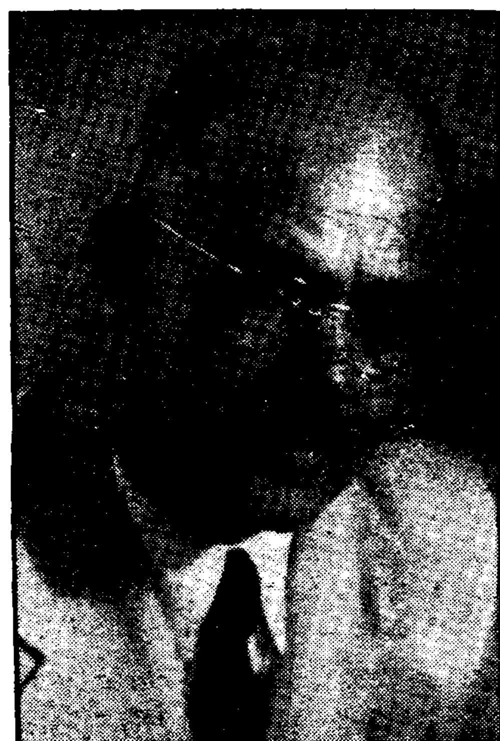
Men zegt dat de oorlog gewonnen is, maar het is eigenlijk moeilijk om uit te maken door wie. Dat de democratie niet kan bogen op de zege, blijkt telkens weer opnieuw uit de berichten over de daden van grote en kleine dictators. Een van deze dictators is Tito van Joegoslavië. En wat het ergste is: Tito is een dreigende dictator. Misschien is hij geen grote en misschien is hij ook geen kleine, maar in ieder geval is hij een dreigende en dat is voldoende om op de hoede te zijn. Wat de zaak erger maakt is dat Tito de Verenigde Naties bedreigt. Hij zeide dat hij zijn houding ten aanzien van de Verenigde Naties wel eens zou kunnen veranderen, indien men Triëst niet aan Joegoslavië toekent. Zij ondemocratisch gevoelen demonstreerde hij verder met te verklaren, dat hij zich niet zou neerleggen bij een beslissing van de algemene Europese vredesconferentie van 21 landen, waardoor Triëst niet aan Joegoslavië zou komen. En wat de zaak het ergst maakt, is dat Tito zich gesteund weet door Kameraad Stalin, den Groten Dictator. Nooit zal hij de eis om Triëst bij Joegoslavië te voegen opgeven, zeide hij. Deze verklaring hebben wij eerder gehoord. Gisteren kon men in de krant lezen hoe Molotov vertwijfeld uitriep, dat Rusland nooit zijn toestemming zou geven aan enige beslissing welke niet voldoet aan het grote verlangen van Joegoslavië om de souvereiniteit over Triëst te verkrijgen. De uitdaging van Tito zou eigenlijk de Verenigde Naties in het geweer moeten brengen. Als men ten minste kan overwegen om Franco op te ruimen — hoewel Franco de Verenigde Naties toch niet bedreigt — zou men zeker tegen Tito moeten optreden. Doch dat zal wel niet en al zou men een poging daartoe wagen, dan zou men toch afstuiten op Rusland met zijn veto-macht.

Voor de Ministers die in Parijs confereren, is het probleem van Triëst dus practisch onoplosbaar. Men heeft dan ook de aandacht gewijd aan andere vraagstukken en zo kwam men overeen om de Dodecanesus aan Hellas toe te kennen. Voorts werd het Frans-Italiaanse geschil ten gunste van Frankrijk beslecht. Uit Italië, waar men bezig is een President te kiezen voor de voorlopige regering, is nog geen reactie gekomen over de beslissingen, die de Ministers gisteren namen. Men zegt, dat Enrico de Nicola van Napels gekozen zal worden, omdat de drie grote partijen hiertoe tot overeenstemming zouden zijn gekomen.

Romer weert publiek bij de Commissievergaderingen.

„Zoveel hoofden, zoveel zinnen", geldt van gewichtig-doende Statenleden.

Na lange en heftige discussies in het publiek dat zich gisteravond presenteerde bij de vergadering van de Derde Vaste Commissie der Staten van Curaçao de deur gewezen. Dit is de derde maal, voor zover wij weten, dat uit de feiten blijkt dat de commissievergaderingen strikt besloten blijken te zijn en dat de Statenleden geheimzinnigheid verkiezen boven openbaarheid.

ROMER
Alles geheim.

Bij de discussies bleek:

1) dat niets omtrent de openbaarheid of beslotenheid dier vergaderingen is vastgelegd,

2) dat de meningen van de Statenleden volkomen verdeeld zijn in zulk een mate dat van de door ons geïnterviewde statenleden vrijwel elk een andere opinie er op na bleek te houden.

De vroegere afdelingsvergaderingen waren uitgesproken geheim. Het publiek werd geweerd en de staten-leden mochten niet uit de vergadering klappen (de meesten deden het toch, hetgeen den cocktailparties in die dagen zoveel fleur gaf). In de afdelingsvergaderingen werden de Staten geacht aanwezig te zijn, zodat de vergadering eventueel kon besluiten.

Op 22 November 1945 werden de afdelingsvergaderingen vervangen door de huidige commissievergaderingen. Deze worden beschouwd als gewone particuliere bijeenkomsten van statenleden om vooronderzoek te verrichten. Deze deelnemers zijn niet aan geheimhouding gebonden. Of het publiek erbij toegelaten mag worden was tot gisteravond een open vraag, die, omdat niets hieromtrent op schrift staat, alleen proefondervindelijk kon worden beantwoord.

Dr. da Costa Gomez, opsteller van het huidige Reglement, verklaarde ons ondertijd, dat de commissievergaderingen zouden kunnen beslissen publiek toe te laten. „Er is niets tegen, wij zijn voor openbaarheid." Toen wij om de proef om geheimhouding te nemen, hem eens een vraag stelden, naar aanleiding van een commissievergadering, weigerde hij echter die te beantwoorden.

Plantz, steeds voor geheimzinnigheid, verklaarde ons indertijd niets te kunnen zeggen van wat in een commissievergadering was besloten.

Römer, gisteravond voorzitter van de commissievergadering bleek, toen het publiek zich tot hem om toelating richtte, van mening dat onder geen enkel beding publiek toegelaten kon worden. Hij verklaarde dat de commissievergadering hierover niet kon beslissen. „De vergaderingen zijn besloten."

Mr. Ernesto Henriquez, ...benoemd lid, was van gevoelen dat de commissie-vergaderingen als zodanig besloten zijn, maar dat bij meerderheid van stemmen besloten zou kunnen worden publiek toe te laten.

Dr. Wix verklaarde dat hij een tegenstander van elke vorm van geheimhouding was. Hij legde zich noodgedwongen neer bij het feit dat het publiek geweerd werd. Hij sprak tegen elkeen die het hem vroeg over wat in de commissievergaderingen werd besproken. „Wij treden op namens het volk en het volk moet kunnen controleren wat wij zeggen".

Dr. Arends van Aruba was een uitgesproken voorstander van openbaarheid. „Het is erg dat men het publiek niet toelaat; ik zelf ben voor openbaarheid van alles. Bij alles wat ik in de vergaderingen of in de commissies zeg kan men mij met name noemen."

ARENDS
Alles openbaar.

Vic Henriquez van Aruba, die zowel de lijst-Eman als de Protestantse lijst tekende en door Dr. Kasteel benoemd werd, was van oordeel dat de commissievergaderingen de voortzetting zijn „van de vroegere afdelingvergaderingen, dus geheim".

Henny Eman heeft geen mening over de openbaarheid of beslotenheid der vergaderingen, omdat „dit een zaak van geleerden is, maar ik praat over alles, want als Volksvertegenwoordiger van Aruba moeten mijn Arubanen weten wat ik zeg".

Cor Jonckheer met koorts te bed (het verstandigste in deze dagen, gelukkig de mens die zich niet behoeft te compromitteren), liet ons weten dat voor zover hem betreft de commissievergaderingen niet publiek zijn.

Dr. Harry Maal zeide ons, desgevraagd, hierover niet tot een leek te kunnen spreken. De dokter stelt zich dus op het standpunt dat de comissievergaderingen geheim zijn.

Andere leden hebben wij niet kunnen bereiken, maar **behalve**

Dr. Wix en Dr. Arends blijkt dus elk van de door ons ondervraagde statenleden een eigen mening te hebben. Deze mening is geen interpretatie, want er valt niets te interpreteren omdat er met geen woord omtrent geheimheid, beslotenheid of wat ook van de commissies voor vooronderzoek in het reglement wordt gerept.

Men kan het gevoelen hebben, zoals Mr. Henriquez, dat het nuttig is besloten voorbereidingsvergaderingen te houden, omdat niet ieder lid voor elk onderwerp voorbereid kan zijn. „Het zou dan onjuist zijn elk gesproken woord vaak geuit ter oriëntatie, vastgelegd te zien."

Wij zijn het met deze mening van Notaris Henriquez theoretisch eens, doch de jarenlange practijk van staten-vergaderingen heeft ons geleerd, dat op Curaçao de voorbereidende vergaderingen de plaats innemen van de openbare vergaderingen. In deze laatste wordt men voor een fait accompli gesteld. De meeste statenleden durven geen woord te uiten. Behalve Gómez, Eman en enkele anderen waagt geen lid zich aan debat.

Daardoor zijn de afdelings- c.q. commissievergaderingen de bijeenkomsten geworden waar de meningen botsen en waar het publiek dus zou kunnen zien wie van de statenleden het best zijn belangen behartigt. Dit laatste is, naar jarenlange practijk ons heeft geleerd, in de openbare vergaderingen zulk een uitzondering, dat wij uit zes jaren practisch maar één maal herinneren dat men werkelijk van een botsing van meningen en een spontaan debat zou kunnen spreken. Alle andere vergaderingen waren practisch mises-en-scène, of om het woord van een openhartig statenlid te bezigen: „boerenkool."

De oneindige saaiheid van de statenvergaderingen vindt hierin haar oorsprong.

Theoretisch kan men het eens zijn met de mening dat voorbereidende besprekingen en petit comité nuttig zijn, maar de practijk op Curaçao heeft bewezen dat de meeste statenleden niet in het openbaar durven debatteren. Steken zij al een thuis opgeschreven speechje af, dan is dit meer een beleefheidsgeste dan een betoog.

Dr. Arends ging het verst in zijn wens naar openbaarheid. „Ik wens in de verslagen de termen 'enige leden' en 'enkele leden' e.d. afgeschaft te zien. Noem de mensen bij name; men mag mij altijd noemen."

Mr. Henriquez, nog te weinig door het leven geschoold, zag het gehele probleem van een zuiver-academisch standpunt — evenals degeen die hem benoemde Dr. Kasteel steeds de grote vraagstukken van een te theoretisch standpunt blijkt te beschouwen en daardoor de mensen van wie hij de meeste steun kon krijgen van zich vervreemdt —, dat theoretisch juist is maar in de Curaçaose practijk tot de misstand heeft geleid, dat het publiek op de openbare vergaderingen voor voldongen feiten wordt gesteld.

Het Curaçaose publiek, ontevreden als het over de Staten is, wenst openbaarheid.

De vraag of de commissievergaderingen besloten dan wel openbaar zijn, is thans driemaal beantwoord: het publiek mag niet controleren wat zijn vertegenwoordigers bespreken.

Met vreugde en grote blijdschap maakt het
Huldigingscomité bekend,
dat morgen op het feest van de H. H. Petrus en Paulus,
de diaken
AMADO E. F. ROMER
door Zijne Hoogwaardige Excellentie Mons.
Petrus I. Verriet O. P., Apostolisch Vicaris van Curaçao,
gewijd zal worden tot Priester.
De plechtigheid heeft plaats in de Pro-Cathedrale Kerk
van de H. Anna om 8 uur.

CURAÇAO

STATENLEDEN HEBBEN VERTROUWEN IN GOMEZ.

Na een hartstochtelijke bespreking of het publiek erbij mocht zijn of niet (zie ons hoofdartikel: het mocht niet), trad gisteravond de Derde Vaste Commissie der Staten in besloten vergadering bijeen onder voorzitterschap van Elias A. Römer. Aanwezig waren de heren: Dr. Richard J. Wix, Dr. Rudolf J. Arends, Victor E. Henriquez, Mr. Ernesto C. („Onchi") Henriquez, Jan H. A. („Henny") Eman Dr. Pieter H. („Harry") Maal.

Ter behandeling was iets over de honden die rumoer maken op straat en statenleden die opspraak verwekken in Nederland. Er was spanning. Henny Eman, die in hevige mate overladen bleek te zijn en aan Vi Henriquez de uitlating ontlokte dat het maar goed was dat de pers er niet bij aanwezig was, stelde voor om de autonomie-commissie terug te roepen, „omdat ze haar taak heeft volbracht en de petitie heeft aangeboden" (Eman was abuis, want in de opdracht staat ook dat ze naar aanleiding van de petitie besprekingen moeten voeren). Henny Emans voorstel, met verve voorgedragen, vond bij geen der aanwezigen bijval. Men wees het terstond af. **Alle aanwezigen met uitzondering van Eman, spraken hun vertrouwen in Dr. da Costa Gomez uit.**

De uitspraken van commissieleden tegen Aneta en het Parool leverden stof tot hevige debatten. De statenleden, die bij deze vergadering niet op hun gewone zetels zitten, maar als Jacobijnen op elkaar om een tafel in het midden van de zaal zijn geschaard, geraakten in een vuur zoals het publiek bij openbare vergaderingen nimmer te aanschouwen krijgt. Dr. Maal schaarde zich geheel aan de zijde van Dr. da Costa Gomez en wilde niets doen. Ook Dr. Wix was van oordeel dat men niets moest doen. De andere heren meenden dat men toch een brief zou kunnen schrijven en dat werd tenslotte besloten. In deze brief zeggen de aanwezige statenleden, dat met name worden genoemd, dat de uitlatingen door de commissieleden aan de pers in Nederland gedaan buiten de opdracht gaan en dat het goed zal zijn, als de verslaggevers het interview onjuist weergaven, dit te doen rectificeren. Maal en Wix lieten in de brief aantekenen, dat zij niets wilden doen. [Wij vestigen er de aandacht op, dat in geen van de interviews bepaalde uitspraken aan bepaalde personen in de mond worden gelegd; het is onbillijk om als een der heren over dictatuur of afscheiding spreekt, dit aan de commissie als geheel te verwijten.]

Vervolgens stelde Henny Eman voor dat de drie Arubaanse Statenleden, Coco Arends, Vi Henriquez en hijzelf, ook een reis naar Nederland zullen maken om de autonomie van Aruba te bespreken. Als de Staten het niet betalen, wilde Henny Eman het geld ervoor op Aruba collecteren. [Henny Eman is vanmorgen al doende geweest naar passage-mogelijkheid op een vliegtuig uit te zien.]

Pas omstreeks 23.30 uur liep de geanimeerde vergadering ten einde.

PROTEST BIJ MINISTER-PRESIDENT.

Uitgaande van een groep waarvan de heren Jojo Correa, Ety Statius Muller en Nicolaas van Meeteren de leiders zijn, is een Protest in omloop gebracht, zoals wij Woensdag al schreven. Naar men ons mededeelde is het niet de bedoeling erg veel handtekenningen te vergaren, maar wel van vooraanstaande gezaghebbende figuren. De text van het stuk luidt als volgt:

Zijner Excellentie
den Minister President,
Voorzitter van den Ministerraad,
Den Haag.

Excellentie,

Ondergetekenden, ingezetenen van het eiland Curaçao, sinds jaar en dag kenners van het land en de bevolking van dit eiland, voelen zich gedrongen, in het belang van de goede verstandhouding tussen Nederland en Curaçao en om wille van de waarheid, die hun lief is, het volgende onder Uw aandacht te brengen:

In het dagblad „Amigoe di Curaçao" van Maandag 24 Juni d.j., onder de rubriek „Curaçao" staat een stuk getiteld: „Dreigend Staatsman", dat aanvangt als volgt:

Dr. M. F. da Costa Gomez, Voorzitter van de Curaçaose afvaardiging naar Nederland, waarschuwde het Nederlandse volk, dat er een ernstig gevaar bestaat dat West Indië zich van het Koninkrijk zou afscheiden.

In het dagblad „Beurs- en Nieuwsberichten" van dezelfde datum (24 Juni) staat in het artikel „Wat de Statencommissie het „Parool" vertelde, o.a. te lezen:

„....... en het reultaat is dan ook, dat de opdracht aan de commissie door alle Statenleden, tien gekozen en vijf benoemde, is gesteund. Alleen de vertegenwoordiger van de petroleummaatschappijen in de staten heeft zich niet achter de opdracht gesteld, omdat hij geen tijd heeft gehad zich voldoende in te werken."

Zonder zich uit te laten over de rest der gedane mededelingen, verklaren ondergetekenden, dat de hierboven aangehaalde gedeelten in flagrante tegenspraak zijn met de waarheid.

Ondergetekenden geven als hun overtuiging te kennen, dat beslist onwaar is, dat er ernstig gevaar zou bestaan dat Curaçao zich van het Koninkrijk zou afscheiden. Geen enkel feit heeft zich voorgedaan, dat daarop zou duiden. Het heersende gevoelen onder de bevolking is voorzeker gekeerd tegen iedere gedachte van afscheiding van het moederland en tegen elke verwijdering van het regerend vorstenhuis.

De verslagen van de Statenvergadering van 6 Juni wijzen zonneklaar uit, dat niet alle Statenleden zich gesteld hebben achter de opdracht aan de commissie en dat de heer C. W. J. Jonckheer wel degelijk ook andere gewichtige redenen, behalve gebrek aan tijd, heeft aangewend tegen de Statenactie in Nederland.

Ondergetekenden protesteren tegen de hierboven gesignaleerde misleidende berichtgeving, volgens het „Parool", door leden van een officiële commissie; zij betreuren het, dat leden van een Statencommissie zich tot een dergelijke handeling hebben laten verleiden.

Deze gebeurtenis, gevoegd bij de geheimzinnigheid van de actie van de Staten in Nederland, waaromtrent het publiek niets is komen te weten, dan de vergaarde opdracht aan de commissie, in aanmerking genomen de overhaasting waarmee de Staten te werk zijn gegaan kan bij ondergetekenden geen vertrouwen inboezemen voor de werkzaamheden der Statencommissie in Nederland.

Ondergetekenden hebben het volste vertrouwen in de belofte door de Nederlandse Regering, bij monde van onze geëerbiedigde Koningin uitgesproken in de rede van Hare Majesteit op 7 December 1942.

Met gevoelens van de meeste hoogachting voor Uwe Exellentie, tekenen zij.

INGEZONDEN STUKKEN.

Met ingang van morgen wordt tot nader aankondiging door ons geen enkel ingezonden stuk meer onder schuilnaam of initialen geplaatst. Onder alle stukken worden tot nader aankondiging naam en adres van den afzender, dus voor de inhoud verantwoordelijken persoon, geplaatst.

In een democratisch land kan het soms nodig zijn een identiteit te verzwijgen. Een redactie doet zulks niet; dagelijks wordt de inhoud onder verantwoordelijkheid van den hoofdredacteur afgedrukt, wat niet wil zeggen dat elke mening ook die van den hoofdredacteur behoeft te zijn.

Er is op het ogenblik een hetze gaande van mensen, die ons willen doen schrijven wat zij niet durven en die onder de mom van het pseudoniem voor anderen kwetsende of soms ronduit gelogen uitlatingen doen. Wij dienen niet als schuurpaal. Wie voortaan dus zijn gedachten door middel van ons blad wil openbaren, heeft daartoe de vrijheid op dezelfde conditie als voor de redactie zelve geldt, d.w.z. met openbaarmakng van zijn of haar naam.

Wanneer de omstandigheden die ons tot dit besluit, dat noodwendig met de kwaadwillenden ook vele goeden zal treffen, noopten, ophouden te bestaan, zal deze maatregel hoe eer hoe liever ingetrokken worden.

INITIATIEF VAN DR. MAAL.

Morgen zullen op initiatief van Dr. Harry Maal enkele heren van de Democratische Partij en van de Curaçaose R.K. Partij samenkomen om te trachten een houding te bepalen ten aanzien van de autonomie-commissie. Dr. Maal nodigde behalve zijn eigen mensen ook de heren Charles B. Debrot en Elias A. Römer van de Curaçaose R.K. Partij uit, om de koppen bij elkaar te steken. „Wij hebben die mensen afgevaardigd en of wij het nu individueel 100% met elk van hun meningen eens zijn of niet, wij moeten ze onze morele steun geven", aldus verklaarde Dr. Maal hedenmorgen aan Dagblad Amigoe di Curaçao. Het is Dr. Maals bedoeling een massa-vergadering te beleggen van de beide genoemde partijen en daar dan ieder het vrije woord te laten.

MARS DOOR DE STAD.

Ter gelegenheid van de verjaardag van Zijne Koninklijke Hoogheid Prins Bernhard zal op Zaterdag 29 Juni a.s. door de troepen van het Garnizoen Curaçao een mars door de stad worden gemaakt met muziek van het V.K.C.

Aanvang: 10.000 Oranjestraat; Marsweg Scharlooweg, Wilhelminastaat, de Ruytekade, Handelskade, Koningin Emmabrug, Bredestraat (O), Rodeweg, Kraayenhofstraat. (Einde)

OUDE KRANT VOOR MUSEUM.

Gouverneur Piet Kasteel heeft een hem aangeboden exemplaar van de St. Eustatius-Gazette van 28 December 1782, aan het Curaçao Museum aangeboden.

NEERLANDIA-PRIJZEN.

Vanmorgen had in de bioscopen Roxy en West-End de uitreiking van de Neerlandia-prijzen plaats. In Roxy waren het de mulo-leerlingen; in West End de leerlingen van de lagere scholen. Wij hopen op deze geburtenis later terug te komen.

RADIO HILVERSUM.

Naar wij van verschillende harte vernemen, is radio Hilversum weder zeer goed te beluisteren op de golflengte ± 31.80 meter.

De uitzendtijden zijn van 8.30 tot 10.30 uur.

Missie Nieuws

FRATER RADULPHUS TERUG.

Gisteren is met de 'Titus' op Curaçao uit de Verenigde Staten van Noord Amerika teruggekeerd Frater Radulphus. De Frater had de terugreis uit Nederland via New York gemaakt, om een bezoek te kunnen brengen aan zijn familie in de Verenigde Staten.

Frater Radulphus was vergezeld van Frater Ildefonsus, die enige maanden wegens ziekte in het land van Uncle Sam verbleef.

PATER DE HAAS KOMT HIER.

Pater Innocentius de Haas O.P., thans werkzaam in Puerto Rico, zal binnenkort in Curaçao worden werkzaam gesteld, alwaar hij voornamelijk belast zal worden met de geestelijke verzorging der Spaans- en Portugeessprekenden gelovigen.

SPORT

HET TENNISTOURNOOI TE WIMBLEDON.

De Noordamerikaan Jack Kramer versloeg Ignace Tloczynski van Polen in de derde ronde heren enkel van het tennistournooi te Wimbledon met 6—1, 6—0, 6—0.

Francisco Segura van Ecuador werd onverwacht geslagen toen hij het in de derde ronde moest afleggen tegen Tom Brown van San Francisco met 4—6, 6—3, 6—3, 6—3. De Californiër bleek te bezitten over een krachtige „backhand", waartegen de populaire Ecuadoriaan niet opgewassen bleek.

Segura hai verwacht om Dinny Pails van Australië te zullen ontmoeten in de semi-finale.

Geoff Brown van Australië verslag E. Wittman van Polen met 6—0, 6—0, 6—2. De Australiër Dinny Pails versloeg den Brit D. W. Butler met 6—1, 6—4, 6—2. De Fransman J. Sanglier versloeg den Noordamerikaan Bill Robertson met 7—5, 6—2, 4—6, 1—6, 7—5.

De Argentijn Enrique Morea kwam in de derde ronde door Bernard Destremeau van Frankrijk te verslaan met 2—6, 6—0, 6—2, 1—8. Dit was een mooie wedstrijd. Beide spelers hebben een mooie stijl. Morea's vinnige service maakte den Fransman radeloos, doch Destremeau onderschepte enkele malen schitterend bij het net. Indien Morea zo voort kan gaan, wordt hij een bedreiging voor de kampioenen. Hij moet vervolgens uitkomen tegen Geoff Brown van Australië. Budge Patty van de Verenigde Staten versloeg Pierre Geelhand van Nederland [de naam doet vermoeden, dat hij een Belg is] met 6—8, 6—1, 6—3, 6—4.

In de dubbelwedstrijd voor dames versloegen Pauline Betz en Doris Hart Joan Ingram en Jean Quertier van Groot Britannië met 7—5, 6—4. Louise Brough en Margaret Osborne van de Verenigde Staten versloegen Mevrouw R. E. Haylock en mevrouw H. S. Uber van Groot Britannië met 6—2, 6—0. Patt Todd en Dorothy Bundy van de Verenigde Staten versloegen de dames S. Pannetier en D. Patorni van Frankrijk met 6—4, 6—3.

In de wedstrijd gemengd dubbel versloegen Harry Hopman van Australië en Margaret Osborne van de Verenigde Staten T. G. McVeagh en mevrouw R. Chandler van Ierland met 6—0, 6—2. Budge Patty en Pauline Betz van de Verenigde Staten versloegen Betty Nuthall en D. C. Coombe van Groot Britannië met 4—6, 6—3, 7—5 (Londen, AP 27.6).

Bij de Petitie.

e laat naar democratisch in- werd gisteren dan ten lanleste een deel van wat de Sta- hebben meegenomen, bekend maakt: de Petitie.

de geschiedenis van Curaçao Dinsdag 25 Juni 1946, toen e Statenafvaardiging ten pa- het Loo ontvangen werd, het grootste belang. Het is mer, dat de verhitting der ge- ederen het belangrijke van de- gebeurtenis doet schuil gaan der de gloed van de oorblazerij lke omtrent de commissie zelve haar leden is ontstaan. Lang bben wij allen uitgezien naar dag waarop deze Statencommissie naar Nederland zou kunn gaan. Lang hebben wij erar uitgezien wat zij zou gaan en. Van te voren stond voor k insider in de Curaçaose polik allang vast, dat wie ook zou an, de achterblijvenden in hef krakeel zouden geraken — een akeel dat in het wereldgebeun volkomen onbelangrijk is en de Curaçaose maatschappij er een paar maanden vergeten l zijn. De dingen worden hier te uw opgeblazen.

De rustige, overwogen bewoorngen waarin de Petitie is geeld — of men het met haar inoud eens is of, haar stijl zal men oeten erkennen ¹) — contrasten helaas fel met de wat bruuske ijze waarop onze commissie aar entree in Nederland heeft emaakt. Volgens het Aneta-interview en de verklaringen aan et Parool heeft men met afscheung uit de staatseenheid gereigd, maar de Petitie zegt dat uraçao na zijn aandeel te hebben bijgedragen tot de overwinng en herrijzenis „met trots zijn laats als gelijkgerechtigd deel an het bevrijde Nederlandse rijk al innemen" en later noemt zij uraçao „een integrerend deel" an het Koninkrijk.

Dat is inderdaad heel andere aal en men kan het slechts dubel betreuren dat de Staten zo om geweest zijn hun stukken iet van het begin af open op tael te leggen, want dan zou een misinterpretatie als nu heeft plaats gevonden, onmogelijk zijn geweest. De onervarenheid van enkele leden uit onze commissie zal trouwens voor een goed deel oorzaak zijn van de onprettige verklaringen in de Nederlandse pers. Want behalve dat de meeste commissie-leden van elke politieke ervaring gespeend zijn hebben zij ook nog nimmer betrekkingen gehad met journalisten die vrij zijn te schrijven wat ze willen. Hier lukt het altijd nog via zijkanalen pressie te oefenen. Hier kan veel terwille van de kleine samenleving niet gezegd worden zoals het eigenlijk gezegd zou moeten worden. Hier krijgen immers de Statenleden de ontworpen notulen van hun vergaderingen eerst toegezonden om in de text eventueel veranderingen aan te brengen. Nu stonden deze onbevangen mensen opeens in een werkelijke samenleving, waar ijverige reporters weergaven wat ze te horen kregen en, omdat voor sommige journalisten nieuws veelal dat is wat het voor den politicus niet is, de felle uitlatingen het eerst in hun bladen zetten. Wij zagen in een krant een foto van de beide commissies — elk van ons geld in de kleren gestoken — met als kop erboven

„Wij dulden geen dictatuur". Wij herinneren ons het woord „dictatuur" bij herhaling in de saaie Statenvergaderingen te hebben gehoord van een der Democratische Leden. Is het nu hetzelfde lid, dat dit te heftige woord gebruikt heeft? Men heeft hier zeker geen volle vrijheid, veelal het gevolg van een niet meer passende staatsregeling die allerlei dingen mogelijk maakt, welke liever achterwege bleven, maar in een pas bevrijd land heeft dat woord „dictatuur" een zo andere betekenis dan hier, dat het op zijn minst onwaardig is het woord tegenover het Nederlandse publiek ten aanzien van de Curaçaose toestanden te bezigen. Dat geeft helemaal geen juiste indruk en is precies hetzelfde wat de petitie elders van de voorlichting zegt: eenzijdig.

Wij geloven inderdaad niet, afgezien van bepaalde personen, dat de commissie en bloc een waardige representatie van ons volk is en de uitlating in de aanhef der petitie dat de Staten alle zes eilanden vertegenwoordigen is onder het vigerende kiesstelsel wel heel erg pretentieus. Maar aan de andere kant is de zaak zelve toch weer te belangrijk om alles op losse schroeven te zetten. De autonomie-commissie bestaat uit anti-Kasteel mensen.

Nu gaan op korte termijn andere heren, die alle gouverneursgezind zijn. Het moet in Nederland, waar men — in tegenstelling tot de Tijd die dit in twijfel stelde— zeer onvolledig en in de onvolledigheid bovendien nog eenzijdig is voorgelicht over Curaçao, niet bepaald verhelderend werken die twee troepen elkander te zien bestrijden. Hoewel wij er uiteraard voor zijn, dat een commissie uit vogels van diverse pluimage besta lijkt het ons onjuist twee commissies te sturen van welke men vooruit kan zeggen dat zij straks in conflict geraken of misschien achter de schermen tegen elkander gaan intrigeren. De Raad van Bestuur zou erover ontstemd zijn dat hij er niet in gekend was. Maar die ontstemming is dan te laat gekomen om nog als argumenten gebruikt te kunnen worden.

Nogmaals: wij achten het juist dat ook de zienswijze van den heer Ellis, van den heer Senior, van den heer Muller en van den heer Sprockel, in Nederland voorgedragen worden, — vooral om het hoge gezag dat hun woorden hebben — maar dan had men een modus moeten vinden om ze allen samen te sturen. Nu werkt het in Nederland, waar men met name op „Overzeese Gebiedsdelen" niets van de West blijkt te weten, absoluut verwarrend. Wat moet men denken van al die telegrammen en manifesten die uit Curaçao komen overwaaien en waarin de afzender elkander betichten van lelijke dingen en oneerlijke bedoelingen.

Wij hebben vroeger geschreven dat de commissie onvoorbereid is gegaan. Hiermede bedoelen wij niet dat de huidige commissie niet gewerkt heeft aan haar voorbereiding. Het tegendeel is waar. Maar wij bedoelen dat de verwarring, die er toch onmiskenbaar heerste toen Hare Majesteits toezegging kwam, het onmogelijk maakte tot een helder begrip te komen. Dat men over het woord „autonomie" de meest uiteenlopende ideeën had. Dat men overhaast een commissie in elkaar timmerde, op welker samenstelling toch zeker veel te zeggen zou zijn, al willen wij het het Surinaamse blad Al Haq nadoen en van verschillende commissieleden de persoonlijke motieven opsommen. Dit lijkt ons even onjuist als de publicatie van het afzonderlijk Memorandum, dat de Staten immers zelf als geheim willen zien beschouwd en wel verre van een richtlijn te zijn voor de Statenleden, zoals eerst gezegd, artikel voor artikel de Staatsregeling onder handen neemt. Het ding heeft dagen lang op straat gecirculeerd, zodat geïnteresseerden het zullen kennen.

Wij willen hopen, dat de vloed van afgevaardigden, berichten, telegrammen, dossiers (Gerharts naam er wat mede), manifesten en protesten, niet die indruk in Nederland maakt welke wederom tot uitstel van een hernieuwde staatsregeling zou moeten leiden. Een hernieuwing, die wij, in tegenstelling tot de in de Petitie geuite wens, niet nu, incidenteel, zouden wensen, maar die wij geheel en al op nieuwe leest geschoeid op of na de Rijksconferentie zouden willen zien opgesteld.

Een staatsregeling welke een autonoom Curaçao kent binnen het Koninkrijk der Nederlanden.

¹) Germanismen: spoedigst, wederopbouw.

KWARTSZ TEGEN EMAN.

Twe Arubanen in conflict.

Frits J. Q. Kwartsz, Arubaans statenlid en lid van de autonomie-commissie heeft naar aanleiding van het telegram van statenlid Henny Eman (Amigoe 25 Juni), het volgende protesttelegram aan zijn collega gezonden:

„Statenlid Eman, Aruba. Uw tegenwer-king aan de commissie-autonomie verkeerd. Door iedereen van commissie hier tot in den treure herhaald, dat rijksverband uitgangspunt is. Ontvangst Koningin schitterend geweest. Conferentie zal morgen [d.i. Donderdag] beginnen, terwijl er hier medewerking in vooruitzicht is. Commissie zal desondanks alles eerlijk volgens opdracht behoorlijk afwerken. Verzoeke beleefd tevens dringend rectificatie van uw telegram aan ANP [Aneta], [w.g.] Kwartsz".

De heer Eman, die ons bovenstaand telegram ter publicatie gaf, verzocht ons hierbij te willen vermelden dat hij aan het verzoek niet zal voldoen en geen rectificatie aan Aneta wenst te sturen, „omdat wat ik geseind heb zo is".

HENNY'S ZOON CRITISEERT ZIJN VADER.

Naar aanleiding van het telegram dat Henny Eman aan Aneta stuurde (ons blad van jl. Dinsdag) heeft een Aneta-man in 's-Gravenhage Henny's zoon Cornelis Albert („Sjon A") geïnterviewd. Deze verklaarde:

„Er is geen sprake van dat Dr. da Costa Gomez enig idee heeft van een afscheiding in welke vorm ook, van Curaçao van het Koninkrijk der Nederlanden. Ik zou er de nadruk op willen leggen, dat Dr. da Costa Gomez de belangen van Aruba behartigt op een voorbeeldige en eerlijke wijze. Onze samenwerking is uitmuntend" ('s-Gravenhage, Aneta).

Dagblad Amigoe di Curaçao heeft na ontvangst van dit telegram een onderhoud met Vader Eman gehad. Henny verklaarde ons glimlachend:

„Mijn zoon zit daar bij Gomez, wat kan hij anders?"

De heer Eman gaf ons als zijn mening te kennen, dat Dr. da Costa Gomez „een persoonlijke revanche op den gouverneur wil nemen en dat ik hem daarbij moet helpen, maar ik heb alleen met Aruba te maken. Toen ik indertijd niet goed was met den gouverneur heeft hij mij ook niet geholpen" (Eerlijkheidshalve moet hierbij aangetekend worden dat Dr. da Costa Gomez voor zijn vertrek verklaarde voor de autonomie te gaan en niet ter zake van zijn persoonlijke conflict met Dr. Kasteel, „een zaak die op deze reis niet ter sprake komt").

MEVROUW LACLE.

Vandaag is er in de kerk van St. Franciscus op Oranjestad Aruba een plechtige H. Mis opgedragen voor Mevrouw Leoncita Oduber de Lacle, die haar 75ste verjaardag viert te midden van haar 8 kinderen, 29 kleinkinderen en 5 achterkleinkinderen. De bejaarde jubilaresse is de moeder van Ety Lacle, een bekende figuur in de Arubaanse kringen en aan haar is inderdaad het woord van de H. Schrift vervult:

„Moget Gij de kinderen uwer kinderen zien, als de blijde moeder, die zich van haar kroost verheugt".

Onze gelukwensen aan de familie Lacle en Gods zegen aan de jarige moeder.

ingezonden

buiten verantwoordelijkheid der Redactie

PROTEST AAN DEN MINISTER PRESIDENT.

Zowel in de Amigoe di Curaçao als in de Beurs- en Nieuwsberichten staat er te lezen dat men gaande is lijsten ter tekening te laten circuleren als protest tegen de uitlatingen van de Autonomie Commissie-leden in Nederland. Waarschijnlijk wordt hier hoofdzakelijk bedoeld, hetgeen volgens een bericht in de Amigoe di Curaçao van Maandag jl. door Dr. da Costa Gomez is gezegd, vooral daar waar melding wordt gemaakt van een eventuele scheiding van West Indië van het Moederland.

Het is overbodig de lezers dezer berichten er op te wijzen dat de Nederlandse berichtgeving geheel mank loopt. Hoeveel malen hebben wij hier berichten over uitlatingen van bepaalde personen kunnen lezen, welke berichten kant noch wal raakten.

Het is daarom goed, dat de initiatief-nemers van deze protest-lijsten en eventuele personen die er voor voelen te tekenen, er rekening mede houden dat alvorens men protest aantekent tegen welke uitlating dan ook van de leden der Autonomie-commissie, men dient te weten dat de berichten over deze uitlatingen volkomen betrouwbaar zijn.

In deze tijd is men jammer genoeg al te dikwijls er op uit om tweedracht te zaaien en het prestige van bepaalde personen te ondermijnen.

Ik wil niet pertinent gaan ontkennen dat Dr. da Costa Gomez zich in deze geest heeft uitgelaten, doch wel trek ik, en met mij velen anderen, dit ten zeerste in twijfel. Het wil voorkomen dat dit bericht op een misverstand berust of op een minder juiste interpretatie van de woorden van Dr. da Costa Gomez. Een ieder die Dr. da Costa Gomez kent weet dat hij een zeer groot voorstander is van de zo geliefde Rijkseenheid. (Tussen twee haakjes, Sjon Henny Eman is het ook!).

Een ieder is echter vrij te geloven wat hij wil. Degenen die denken waarde te moeten hechten aan dit bericht zijn daartoe geheel vrij. Zij die denken dat zij er goed aan doen deze protestlijsten te tekenen, laten zij dat gerust doen. De Meester Doktoor kon dan zijn tegenstanders, die in zijn oprechtheid twijfelen, kennen.

Echter zij er op gewezen, dat in een paar dagen tijd ongeveer vijfduizend mensen manifesten hebben getekend, ter ondersteuning van de ideeën en beginselen van Dr. da Costa Gomez. Van deze vijfduizend ondertekenaars zijn er totaal 881 in de Districten Westpunt Barber en Soto woonachtig en niet de overgrote meerderheid, zoals de dwalende Amigoe onlangs wist te vertellen.

Badjan Karpata.

Naschrift: Bij uitzondering wordt dit ingezonden stuk door ons opgenomen, hoewel het eveneens aan andtre bladen is toegezonden. Wij maken den inzender er verder op attent dat van zijn hand voortaan geen enkel stuk meer in ons blad zal worden geplaatst, omdat wij bij ons plaatsgebrek geen artikelen publiceren die elders ook gepubliceerd worden.

GESCHIL OVER DE STEMMING.

Rusland heeft de Atomaire Commissie gesteld voor een geschil ten aanzien van de stemming toen het te kennen gaf dat het strijd zou leveren om tweederden van het aantal stemmen doorslaggevend te doen zijn voor de goedkeuring van alle quaesties waarover de Commissie moet beslissen. Het comité van experts had tevoren de regel goedgekeurd waardoor maatregelen kunnen worden aangenomen indien de meerderheid van de commissie, welke uit twaalf leden bestaat, ervoor stemt.

Gromyko's herhaald gebruik van de veto-macht tijdens het debat in de Veiligheidsraad over de Spaanse quaestie schijnt ook een grote twistvraag te zullen worden. Francisco Castillo Nájera van Mexico verklaarde gisteravond, dat Ruslands vele negatieve stemmen een „misbruik van de veto-macht" betekenden. „Ik was altijd tegen de veto-macht en ik ben vooral tegen het misbruik ervan", zeide hij. Voorts verklaarde hij, dat op de bijeenkomst van Woensdag duidelijk is aangetoond, dat „elk der vijf grote mogendheden de werkzaamheden van de Raad kan verlammen". Castillo Nájera zeide, dat het zeer waarschijnlijk is, dat de Algemene Vergadering de Spaanse quaestie zal aanvatten „mits deze van de agenda van de Veiligheidsraad wordt afgevoerd". Het ziet er naar uit, dat de Spaanse quaestie voorlopig op de agenda van de Veiligheidsraad zal blijven zonder behandeld te worden (New York, (AP) 28.6).

EVATT GAAT HANDELEND OPTREDEN.

Van bevoegde zijde wordt gemeld, dat Herbert Evatt van Australië besloten heeft de vetoquaestie uit te vechten op de komende bijeenkomst van de Algemene Vergadering. Kringen die in nauw contact staan met Evatt zeiden, dat de Australiër de beslissing nam na het verward en fel debat van Woensdagavond over de Spaanse quaestie waarbij Rusland driemaal zijn veto-macht toepaste. Evatt was van het begin af tegen de veto-macht der grote mogendheden. Het schijnt dat hij zal vechten voor de verwijdering ervan uit het Handvest der Verenigde Naties (New York, (AP) 27.6).

POLITIEKE BEROERING IN HAÏTI.

De Haïtiaanse Kamer van Afgevaardigden koos gisteren een Voorzitter en treft voorbereidingen voor de verkiezing van een President, terwijl de vergaderingen dagelijks onderbroken worden door de menigten op straat die de verkiezing van D.P. Calixte tot President van Haïti eisen. Vele afgevaardigden worden buiten de Kamer bedreigd, dat hun leven gevaar loopt indien zij Calixte niet kiezen. De menigten trekken soms door de straten, doch worden uiteengedreven door de politie omdat optochten verboden zijn (Port au Prince, (AP) 27.6).

DE HEER EN MEVROUW
Alex Curiel - De Marchena
geven hierbij kennis van het voorgenomen huwelijk van hun dochter
NORMA
met den heer
RENÉ MORENO

MEVROUW DE WEDUWE
Haydee Moreno Brandao - Delvalle
geeft hierbij kennis van het voorgenomen huwelijk van haar zoon
RENÉ
met Mejuffrouw
NORMA CURIEL

op Woensdag, den 3den Juli 1946.

Receptie: Scharlooweg No. 130 om 8.30 p.m.

GELIEVE DEZE KENNISGEVING ALS EEN PERSOONLIJKE UITNOODIGING TE BESCHOUWEN

5—1

Nederlands Toekomst en de Koninklijke Petroleum

door

J. B. Aug. Kessler.

Directeur - Generaal Koninklijke Petroleummaatschappij

Het hoofddoel van de economische politiek van Nederland zal in de komende jaren gericht moeten zijn op het herwinnen van zijn plaats in de overzese handel, omdat wij alleen door inkomsten te genieten uit de internationale handel, de levensstandaard — een van de hoogste in Europa — kunnen bereiken, die wij voor de oorlog hadden. Bij het bereiken van dit doel ziet Nederland zich voor vele moeilijkheden geplaatst. Wij missen in ons land de belangrijke grondstoffen, die voor de moderne industrie nodig zijn. De oorlogsvernielingen hebben ons beroofd van een groot deel van onze installaties en rijkdommen, die voor productieve doeleinden gebruikt zouden kunnen worden. Velen van onze technici en bekwame vakmensen zijn van ons weggenomen, en de vakopleiding heeft noodgedwongen enige jaren practisch stil gestaan. Bovendien hebben in de oorlogsjaren enige van de Amerikaanse en in mindere mate Engelse industrieën, een aanzienlijke uitbreiding ondergaan en volgen zij nieuwe methodes, die nu gericht zullen worden op vredesproductie. Zij zijn daardoor in een gunstiger positie gekomen om op de buitenlandse markten te concurreren dan de Nederlandse fabrikanten.

De positie van Nederland is in dit opzicht echter geen novum. Na de 17de en in het begin van de 18de eeuw, toen Amsterdam het voornaamste handelscentrum van het Westen was, waren die landen, die over grote hulpbronnen van kolen en andere grondstoffen beschikten, door de revolutie op industrieel gebied in hoge mate bevoorrecht. Niettegenstaande de waarde van zijn overzees gebied, was Nederland gedwongen naar nieuwe mogelijkheden voor zijn overzeese handel uit te zien. Men moest zowel zorgen voor het scheppen van buitenlandse vraag naar in Nederland gefabriceerde goederen, als voor zogenaamde onzichtbare exporten, teneinde Nederland in staat te stellen zijn importen te kunnen betalen.

Misschien zijn de meest op de voorgrond tredende voorbeelden van Nederlandse ondernemingsgeest, waarin de handel in en tussen overzeese landen wordt gecombineerd met het scheppen van een gebied, waarop de bevolking haar bekwaamheid kan tonen te vinden in de wijd verspreide belangen van de Koninklijke Nederlandse Petroleum Maatschappij. Oorspronkelijk opgericht met de bedoeling petroleum te produceren in Nederlands-Indië, werd de Koninklijke later een internationale onderneming voor het verhandelen van petroleumproducten en breidde vervolgens in samenwerking met de Engelse Maatschappij, de Shell Transport and Trading Co., haar belangen uit tot welhaast elk land in de wereld, waar petroleum wordt gevonden, of waar de producten daarvan worden verkocht. Zodoende heeft de deelneming van de Koninklijke Olie in de internationale petroleum industrie, naast de voordelen die Nederland verkregen heeft uit de door de Koninklijke Shell-groep opgebouwde olie producerende en exporterende industrie in Nederlands-Indië en uit het in Curaçao gestichte centrum voor het raffineren en exporteren van olie, vele directe en indirecte bijdragen geleverd aan het economisch leven van Nederland.

De Nederlandse industrie is sinds lang bekend om haar wetenschappelijke en technische bekwaamheid. Nergens is deze meer naar voren gekomen dan in de laboratoria en in de exploitatie van de olievelden en raffinaderijen van de Koninklijke Shell-groep. Terwijl men ten volle gebruik gemaakt heeft van het nergens overtroffen wetenschappelijk onderzoek in de Engelse universiteiten, en van de uitgebreide ontwikkelingen in de olie-technologie, tot stand gebracht in Amerika, zijn de universiteiten van Leiden, Delft en Amsterdam de leeraren en inspirators geweest van een groot aantal Nederlandse natuurkundigen en technologen. Deze hebben door hun dienstverband bij de Bataafse Petroleum Maatschappij een leidend aandeel gehad in het ontdekken van vele der oliereserves in de wereld en een grote vooruitgang gebracht in de olie-technologie, waardoor ruwe olie een van de meest waardevolle en tegelijkertijd een van de goedkoopste van de huidige beschikbare grondstoffen is geworden. Na zes jaar ballingschap in Londen, keert de Directie van de Bataafse Petroleum Maatschappij binnenkort terug in Den Haag en Nederland zal zodoende zijn plaats van belangrijk wereld-centrum van olie-technologie herwinnen.

Om deze gebeurtenis te vieren heeft de Bataafse Petr. Mij. een bedrag van ƒ 3 mill. aan de Nederlandse regering geschonken, voor de bouw van 2 laboratoria en het instellen van 20 studiebeurzen per jaar, gedurende de komende vijf jaren.

De recente ontdekking van olie-reserves te Coevorden komt wel zeer gelegen op dit tijdstip, waarop het importeren van petroleum producten in Nederland in strijd is met de deviezenpositie en andere problemen. Een toekomstige productie van ongeveer 800 ton per dag, of ongeveer 250.000 per jaar, wordt verwacht. Deze productie zou ongeveer een vijfde deel van het normale verbruik van Nederland dekken. De qualiteit van de ongezuiverde olie leent zich voor de fabricage van smeermiddelen, die tot de meest waardevolle derivaten van ruwe olie behoren. Hierdoor zal de deviezenbesparing, die van het gebruik maken van deze binnenlandse oliebronnen het gevolg zal zijn, worden verhoogd.

De Bataafse Petr. Mij. gaat voort met het zoeken naar andere oliebronnen in het Oosten van Nederland en heeft het werk in de raffinaderijen te Pernis (Rotterdam) gedeeltelijk hervat, waarmede zij een belangrijke industriële activiteit van Nederland heeft doen herleven.

De Nederlandse industrieën behoren eveneens voordeel te trekken uit het grote programma van onderhoudswerken en installatie-vernieuwingen, die nu ondernomen moeten worden in de olievelden en raffinaderijen in talrijke delen van de wereld. Nederland zou in staat moeten zijn om aan de vraag naar aanzienlijke hoeveelheden uitrustingstukken, die door dit herstelwerk zal ontstaan op een concurrerende basis te voldoen. Aangezien een groot deel van de uitrustingstukken niet geschikt is voor massa-productie, slechts weinig grondstoffen vergt en een grote werkgelegenheid biedt, past de levering hiervan volkomen in de huidige Nederlandse economische constellatie.

In de onmiddellijke na-oorlogse periode was het gebrek aan grondstoffen de enige rem op het plaatsen van aanzienlijke orders bij de Nederlandse fabrieken. Desondanks zijn orders geplaatst voor die gefabriceerde goederen, die voor export bestemd konden worden en bij verbetering van de grondstoffenpositie, zullen door de olie-industrie belangrijke orders voor uitrustingstukken bij de Nederlandse industrieën geplaatst worden. Eveneens zullen — zodra materialen ter beschikking staan — grote orders loskomen voor de Nederlandse scheepswerven, om in de oorlogsverliezen te voorzien en de oudere vaartuigen van de in eigendom aan de Koninklijke Shell-groep toebehorende en onder Nederlandse vlag varende vloot van tankschepen, te vervangen.

De grote vorderingen, die op het ogenblik in de olie-technologie worden gemaakt, betekenen een aanzienlijke verhoging van de waarde van de handel in de vele uit ruwe olie gewonnen producten. Wanneer de wereld zich hersteld zal hebben van de gevolgen van de oorlog, zal het gebruik van petroleum in talrijke landen ongetwijfeld boven het voor de oorlog bereikte niveau uitgaan. In de Verenigde Staten is dit niveau reeds overschreden, ondanks het feit dat voor de oorlog het verbruik in Amerika per inwoner reeds 4 of 5 maal zo groot was als het gemiddelde der Europese landen.

Nederland kan door de Kon. Ned. Petroleum Mij. verzekerd zijn van een belangrijk aandeel van de directe en indirecte voordelen, die een uitbreiding van de internationale olie-handel, waarin het land, reeds zo aanzienlijk is vertegenwoordigd, met zich zal brengen.

Departement van Onderwijs en Volksontwikkeling.

CURACAO.

EXAMENS L.O.

De Inspecteur van het Onderwijs brengt ter kennis van het algemeen, dat de examens ter verkrijging van akten van bekwaamheid tot het geven van onderwijs in het gebiedsdeel Curaçao, genoemd in artikel 129 der Onderwijsverordening 1935, P. B. no. 43, zullen worden afgenomen in de tweede helft van de maand Augustus 1946.

Zij, die zich aan eenig examen willen onderwerpen, moeten zich vóór 15 Juli 1946 schriftelijk aanmelden bij den Inspecteur van het Onderwijs onder overlegging van eene geboorteakte of geboortebewijs.

Zij, die eenig examen wenschen af te leggen, moeten op 1 September 1946 den leeftijd van achttien jaren hebben volbracht, tenzij de Gouverneur om bijzondere redenen vergunning verleent het examen eerder af te leggen.

Zij, die zich aanmelden, worden slechts tot het afleggen van het examen toegelaten, wanneer uiterlijk twee dagen voor het begin der examens ten kantore van den Koloniaal Ontvanger op Curaçao een examengeld is voldaan van:

Tien gulden voor het afleggen van het examen voor de akte van bekwaamheid als hulponderwijzer(es) of die als onderwijzer(es).

Vijf gulden voor het afleggen van het examen voor eene andere in artikel 129 der Onderwijsverordening 1935 genoemde akte van bekwaamheid.

Ondergeteekende is tot het geven van inlichtingen over de examens te spreken elken Zaterdag des morgens van 9 tot 11 uur te zijnen kantore, Johannes van Walbeeckplein.

Willemstad, 25 Juni 1946.

De Inspecteur van het Onderwijs,

b.a.: C. F. ZEBREGS